

Informacja prasowa

Umowy o dzieło w statystykach ZUS. Jak wypadł nasz region?

W I półroczu 2023 roku ponad 51 tys. podmiotów zgłosiło do ZUS-u umowy o dzieło. Przekazano 610,4 tys. formularzy RUD, na których zgłoszono 850,7 tys. umów o dzieło. W województwie kujawsko-pomorskim w przeliczeniu na 10 tys. płatników składek złożono 1213 formularzy RUD, które dotyczyły 1281 umów o dzieło. Zgłosiło je 218 na 10 tys. aktywnych płatników z regionu.

Już od ponad dwóch lat płatnik składek lub osoba fizyczna o zawarciu umowy o dzieło musi poinformować ZUS. Nie każdą jednak umowę trzeba zgłaszać. Do ZUS-u nie należy przekazywać zgłoszeń umów o dzieło zawartych z własnym pracownikiem, wykonywanych na rzecz własnego pracodawcy, ale zawartych z innym podmiotem, a także zawartych z osobami prowadzącymi działalność gospodarczą na wykonanie przez nie usług, które wchodzą w zakres prowadzonej działalności- informuje Krystyna Michałek, regionalny rzecznik prasowy ZUS w województwie kujawsko-pomorskim.

Jak zgłosić umowę o dzieło

Zobowiązani przekazują informację na formularzu RUD. Wpisują do niego swoje dane oraz wykonawcy umowy o dzieło, a także datę rozpoczęcia i zakończenia wykonywania tej umowy oraz jej przedmiot. Formularz można wypełnić i złożyć w formie elektronicznej za pomocą Platformy Usług Elektronicznych ZUS (PUE ZUS) lub w formie papierowej. ZUS zapisuje formularze RUD w rejestrze umów o dzieło.

Rejestr umów o dzieło pozwala oszacować ich liczbę w Polsce, pokazać, w których branżach te umowy najczęściej występują. Umożliwia prowadzenie wielu analiz, począwszy od oceny dynamiki dokonywanych zgłoszeń w ciągu roku, rodzaju podmiotów dokonujących zgłoszeń, przedmiotu ich działalności, czy też wielkości. Uwzględniła cechy takie jak wiek wykonawców, czy okres zawieranych umów. Zgromadzone w rejestrze informacje mogą być pomocne w budowaniu polityki gospodarczej zwłaszcza tej związanej z rynkiem pracy.

Jak wynika z zebranych przez ZUS danych największa liczba zgłoszeń dokonywana jest za pośrednictwem kanału PUE, co świadczy o znacznym stopniu elektronizacji kontaktów płatników składek z Zakładem. Umowy zgłaszane są do ZUS-u przede wszystkim przez płatników składek. Najczęściej są to podmioty prowadzące działalność naukową i techniczną oraz w zakresie informacji i komunikacji, zgłaszające do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego nie więcej niż 9 ubezpieczonych, a ich siedziba mieści się w województwie mazowieckim. Umowy o dzieło w większości przypadków zawierane są na okresy nie dłuższe niż 9 dni.

Więcej umów o dzieło

W I półroczu 2023 r. można zauważyć wyraźny wzrost zgłoszonych umów o dzieło w stosunku lat 2021-2022. Wzrost liczby formularzy ZUS RUD w 2023 r. w stosunku do I półrocza 2022 r. wyniósł 56 tys., a w stosunku do I półrocza 2021 r. wyniósł 152 tys. Natomiast liczba umów o dzieło, która została zgłoszona po dwóch kwartałach 2023 r., jest wyższa o 11,2 tys. niż w 2022 r. i 143,6 tys. niż 2021 r.

Liczba podmiotów, które złożyły formularz RUD od 1 stycznia do 30 czerwca 2023 r., wynosiła **51,3 tys.** Największą grupę stanowili płatnicy składek zarejestrowani w ZUS – 98 proc. wszystkich podmiotów. Osób fizycznych, które zgłosiły do ZUS-u umowę o dzieło, a nie są płatnikami składek, było 630. Jest to 1,23 proc. ogółu zgłaszających.

Najwięcej płatników składek, którzy zgłaszali umowę o dzieło, miało nie więcej niż 9 ubezpieczonych. Takich płatników było 26 884. Stanowi to 57,37 proc. ogółu płatników składek zgłaszających umowy o dzieło w analizowanym okresie. Najmniejsza grupa płatników składek zgłaszających umowy o dzieło miała więcej niż 250 ubezpieczonych. Takich płatników było 1817. Stanowi to 3,88 proc. ogółu.

Od 1 stycznia do 30 czerwca 2023 r. przekazano łącznie **610,4 tys.** formularzy RUD, co daje średnio na miesiąc – 101,7 tys. zgłoszeń. Złożone formularze RUD w badanym okresie zawierały natomiast informacje o ponad **850,7 tys.** umów. W ujęciu miesięcznym można stwierdzić, że przeciętnie liczba zgłaszanych umów o dzieło wynosiła 141,8 tys. Analiza zgłoszeń wykazuje również, że formularze RUD przekazywały także podmioty, które nie miały takiego obowiązku m.in. wspólnoty mieszkaniowe, fundacje, stowarzyszenia.

Jakie branże korzystają z umów o dzieło

Najwięcej płatników składek, którzy zgłaszali umowy o dzieło, było z sekcji M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna. Było ich 10 961 (21,79 proc. ogółu). Wykonawców zgłoszonych w tej branży było 50 335. W województwie kujawsko-pomorskim dominujące sekcje PKD płatnika składek to:

- M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna -15,17 proc.
- C – Przetwórstwo przemysłowe- 11,66 proc.
- R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją -9,50 proc.
- G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle -8,22 proc.
- S – Pozostała działalność usługowa -7,47 proc.

Zgłaszający- gdzie najwięcej

Najwięcej podmiotów, które w I półroczu 2023 roku zgłosiły do ZUS-u umowy o dzieło, miało siedzibę w województwie mazowieckim- (26,18 proc.), natomiast najmniej w województwie opolskim (1,62 proc.). Województwo kujawsko-pomorskie z wynikiem 4,32 proc. znalazło się na ósmej pozycji.

ZUS przeprowadził także analizę zgłoszeń umów o dzieło w podziale na oddziały ZUS na podstawie danych płatników składek, którzy zgłosili takie umowy. Najwięcej ich było z obszaru, który obsługuje I Oddział ZUS w Warszawie (10,82 proc.), a najmniej z terenu Oddziału ZUS w Pile (0,57 proc.). W oddziale ZUS Toruń było to 2,24 proc., a w oddziale ZUS Bydgoszcz 2,08 proc.

Formularze RUD – gdzie najwięcej

Najwięcej formularzy RUD na 10 tys. płatników składek złożono w województwie dolnośląskim – 6137 formularzy oraz w województwie mazowieckim – 5977. Najmniej formularzy RUD złożono w województwie warmińsko-mazurskim – 778 na 10 tys. płatników składek. W województwie kujawsko-pomorskim na 10 tys. płatników składek złożono 1213 formularzy RUD.

Najwięcej umów o dzieło w przeliczeniu na 10 tys. płatników składek zgłoszono w województwie śląskim – 8150 oraz w województwie mazowieckim – 7927. Najmniej umów o dzieło zgłoszono w województwie warmińsko-mazurskim – 855 na 10 tys. płatników składek. W województwie kujawsko-pomorskim było ich 1281. Takie umowy zgłosiło 218 na 10 tys. aktywnych płatników w regionie.

Wykonawcy – gdzie najczęściej

Najczęściej osoby wykonujące umowę o dzieło zamieszkują w województwie mazowieckim. Mieszkało tam 27,21% zgłoszonych wykonawców. W województwie kujawsko-pomorskim mieszkało tam 3,59% zgłoszonych wykonawców. Poszczególne województwa różnią się również liczbą wykonawców umów o dzieło w przeliczeniu na 10 tys. ubezpieczonych. Najwięcej wykonawców zgłoszono w województwie mazowieckim, było ich 240 na 10 tys. ubezpieczonych. Najmniej wykonawców zgłoszono w województwie lubuskim. Było ich tam 74 na 10 tys. ubezpieczonych. W województwie kujawsko-pomorskim było ich 99 na 10 tys. ubezpieczonych.

Co czwarty wykonawca to osoba w wieku 30-39 lat

Największą grupę wykonawców stanowią osoby w wieku 30–39 lat. Jednocześnie umowy o dzieło zawierane są częściej z mężczyznami. W przypadku cudzoziemców wykazywanych w formularzach RUD największą grupę stanowią obywatele Ukrainy- 43,64 proc. Dalej znaleźli się obywatele Białorusi – 21,96 proc., Niemiec – 3,08 proc., Rosji – 2,84 proc., Wielkiej Brytanii – 2,33 proc., USA – 1,99 proc., Francji – 1,89 proc., Włoch – 1,82 proc. czy Hiszpanii – 1,49 proc. Liczba cudzoziemców wykazanych w formularzach RUD w I półroczu 2023 r. wyniosła prawie 13 tys., co stanowi 5,73 proc. wszystkich wykonujących umowy o dzieło.

Krystyna Michałek
regionalny rzecznik prasowy ZUS
w województwie kujawsko-pomorskim